

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan zjutraj, izvenšerj pondeljke.
Mesečna naročnina:
V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

„Sporazum po duhu“.

Vodilni list italijanske Inteligence, milanski »Corriere della Sera«, je priobčil uvodnik o ravnomar sklenjenem sporazumu, ki ga imenuje sporazum po duhu. Dve državi, Italija in Srbija, da sta z rimskim paktom sklenile sporazum, ki je čisto v duhu tradicij obeh držav. Obe sta nacionalni državi, ki sta za lastno močjo izvedle osvoboditve in obe sta bili tisti državi, ki sta od vsega početka zahtevali razbitje Avstro-Ogrske. Ravnomar sklenjen sporazum, da je zato čisto v duhu Rima in Beograda, ne pa tudi Zagreba in Ljubljane, kjer da so preostanki avstrijskega mentaliteta vzrok nasprotja do Italije.

To je jedro izvajanj »Corriere della Sera«, ki niso v svojem bistvu nič drugega ko na novo olepšana italijanska špekulacija na razjedanje Srbov in prečkanjih Hrvatov in Slovencev. Ker je ta špekulacija popolnoma zgrešena, zato pravzaprav ne bi bilo treba, da se z njo pečamo.

Ce se vse vseeno ž njo bavimo, potem storimo to zategadelj, ker pomeni ta špekulacija na eni strani resen opomin za nas, na drugi strani pa ni čisto iz trte izvita.

Ona pomeni za nas najresnejši opomin, ker nam jasno kaže, komu v korist bi bilo naše razjedanje s Srbi. Z vsjo jasnostjo nam govori ta opomin, da je vsaka jugoslovenska politika napadna in naravnost zločinska, če ne sloni na zahtevi ujedinjenja. Kardinalna točka naše politike je in ostane, da moramo z vsemi silami gojiti čut za ujedinjenje in pobijati vsako stvar, ki more vzbuhati separatistične težnje.

Mnenje »Corriere della Sera« je porazna obsodba separatizma in naj se skriva pod kakršnokoli obliko.

Ni pa mnenje »Corriere della Sera« čisto iz trte izvito. Med nami je še dosti preostankov avstrijske mentalitete in niti inteligenca se še ni zala celotno povzpeti do čistega jugoslovenstva.

Kljub petletni dobi ujedinjenja še do danes nismo uspeli, da bi prešli iz defetističnega nazira v konstruktivno delo. Skrajno razvito partizanstvo je dokaz defetizma. Naše stranke upivajo po svoji ogromni večini destruktivno, razkrajajoče in zato imamo od preobrata dalje vedno več in ne vedno manj strank.

Ta naša velika, od strank povzročena destruktivnost, je vzrok, da ne moremo niti v Sloveniji, da niti med naprednjaki Slovenije najti skupne platforme, ki bi omogočala konstruktivno delo. V zadnjem času moramo celo konstatirati, da se skuša celo v sokolstvu in v Jug. Matici zanašati strankarstvo. Na sijajen uspeh, ki ga je rodil ljubljanski sokolski zlet ravno vsled solidarnega dela vseh, smo že čisto pozabili. Zato tudi posledice niso izostale.

Ta destruktivnost je usodna dedščina Avstrije in njenih metod. Po preobratu bi morali z avstrijskimi metodami čisto pomesti, mi pa smo jih še v veliki meri obdržali. Ali ni čisto avstrijsko, da rečemo še točneje, habsburško, če se pušča besedolomstvo ne-kaznovano?

Ali ni to čisto avstrijsko, če se stranka na eni strani šopiri z avtonomističnim geslom, na drugi strani pa zastavi ista stranka ves svoj vpliv, da ubije avtonomijo korporacije, kjer ni ma večine?

Tragika je v tem, ker nam je bila s preobratom dana svoboda, mi smo pa ostali v nižini in se nismo povzpeli navzgor do svobode. Ta nižina, to partizansko ozračje, ta politična nemoralnost, to pomanjkanje poštrevnosti, to je naša dedščina Avstrije, to je preostanek naše avstrijske mentalitete.

Časna naloga inteligenca, ki se je te mentalitete že oprostila — in hvala Bogu dosti je — je, da dvigne ves narod k sebi navzgor in da se ne poda instinktom mase niti tedaj, ko išče mandat.

V tem je izhodišče naše rešitve in samo s tem bomo dejansko ovrgli očitek milanskega lista in zrušili italijansko špekulacijo. Pot do rešitve gre namreč le preko žrtvi!

Ekspeze finančnega ministra.

Proračun izkazuje 10 milijard 405 milijonov dinarjev izdatkov. — Stabilizacija dinarja.

Beograd, 30. jan. (Z) Danes dopoldne je pričela v narodni skupščini stvarna diskusija o proračunu za leto 1924-25, ki jo je otvoril minister financ dr. Stojadinović z obširnimi ekspezojem. V intencijah vlade je, da bi bil 1. april stalno pričetek proračunskega leta. Proračun izkazuje 10 milijard 405 milijonov dinarjev izdatkov in ravno toliko dohodkov. Glavna karakteristika proračuna obstoji v tem, da je uravnotežen, in sicer uravnotežen realno. Razloge za povišanje izdatkov je treba iskati v glavnem v tem, da so se povišale plače uradnikom in častnikom. Od drugih večjih izdatkov je treba posebej omeniti 200 milijonov dinarjev za oboroženo vojsko. Ta izdelek se nanaša na kredit 800 milijonov dinarjev za oboroževanje, ki je bil izglasen v narodni skupščini, a dobi od tega kredita minister za vojno potom proračuna 200 milijonov dinarjev. Nadalje navaja dr. Stojadinović med večjimi izdatki tudi stroške za gradnjo novih železnic, ki zahtevajo velike vsote. Prišlo se je s plačevanjem inozemskih dolgov. Za razna ministrstva je bilo izplačano v teku leta 1923 okroglo 245 milijonov dinarjev zunanjih dolgov. Za povzdigo šolstva in za druge važne paroge je namenjeno v tem proračunu mnogo več, kakor je bilo dosedaj. V nekaterih svaresh pa sem dal manje, kakor se je želelo in je bila zaradi tega ogorčena borba med menoj in mojimi kolegi. Meni je bilo glavno, da je proračun dohodkov in izdatkov popolnoma v ravnotežju. Nekateri pravijo, da je proračun prevelik, ko je v prometu pet milijard

dinarjev, dočim kroži v prometu samo vsota približno dveh milijard dinarjev, a ostalo drži narod v svojih rokah. Minister navaja poedine postavke državnih dohodkov in omenja razmerno vrednost dinarja napram ostalim valutam lani in letos in ugotavlja, da je od vseh evropskih valut od lani do letos najbolj poskočil dinar, in sicer za 45 odstotkov. Minister financ se je ogibal temu, da bi umetno dvigal vrednost dinarja in tako se je dosedaj dosedaj stabilizacija dinarja. Vlada ne more uvesti kakršnihkoli novih bremen v teku tega proračunskega leta. Kot najvažnejši razlog za dobro perspektivo naše valute je smatral izvoz, ki bo znašal leta 1924 okroglo 8 milijard dinarjev. Budgetno leto 1924-25 bo prvo po vojni, da bo naša trgovinska bilanca uravnotežena. Za svojo zaslugo smatra, da je odločno vztrajal na antinflacijski politiki. Država se ni to leto zadodžila pri Narodni banki niti za en dinar. Narodna banka je v teku leta 1923 znatno povečala svoje zlate rezerve. Dr. Stojadinović je zaključil: »Vi hoste omogočili vladi, da nadaljuje delo finančnega saniranja, ekonomskega preporoda, notranje in zunanje konsolidacije naše lepe ujedinjene domovine kraljevine Srb

Dr. Vladimir Ravnihar:

Kdo bo zmagal?

III.

Po skupščinski volitvah je bilo nekaj časa mir in izgledalo je, da nastanejo med obema strankama v resnici normalne razmere. Ne dolgo. Zilica jim ni dala miru. Kmalu so pričeli zbadati in izzivati. Napram temu nelojalnemu ponašanju smo se držali skrajno rezervirano. Staro uredništvo »Slov. Naroda« mi lahko spričuje, da po cele mesece nisem napisal polemičnega članka.

Nekaj časa je ponehalo tudi rovanje v Sokolstvu, kamor so bili ob času obč. volitev zanesli agitacijo proti moji osebi. Ob skupščinski volitvah je ta agitacija pojenjala. Takrat — in to je značilno za to gospodo in za vso gonjo v Sokolstvu — je bilo popolnoma v redu, da sem se politično eksponiral, ko je bilo z mojim sodelovanjem demokratijski stranki rešiti vsaj en mandat v Sloveniji.

Na izživanja kolikor mogoče nisimo odgovarjali in samo, če je bila stvar je predebela, je uredništvo »Slov. Naroda« usekalo nazaj, seveda tako, da je zaskedelo. Gotovo je, da se je na ta način, namesto da bi se negovalo razpoloženje za znošneje razmere med obema strankama, isto zmanjševalo.

Čim bližje je prihajal termin, ko bi bil g. prof. Reischer v smislu sporazuma moral odložiti mandat, tem nerazvnejša je postala gospoda in tem bolj je izgubljala svojo kontenanco. To pa je seveda v nas zopet utrjevalo, da se hočemo strogo držati sklenjene pogodbe ter zahtevati njeno točno izpolnitev. Takrat že, ako celo prej ne, da ne rečem ob samem sporazumu, je dozorel v gospodi sklep, da mandata ne dajo iz rok. Temu sklepu naj služijo prav vsa, dopustna in nedopustna sredstva iz bogatega arzenala vodstva JDS.

V »Jutru« so bili vedno ljutejši napadi na nas. S premišljeno in pretkano zasnovanim manevrom so si zamislili udinjati svoji nameri Sokolstvo. S postavitvijo nesokolske teze, da starosta saveza ne more biti eksponiran politiko, so me hoteli staviti pred alternativo, ali se odločim za Sokolstvo, ali za politiko. Računali so pri tem, da bom v svoji veliki ljubezni do misli sokolske in do sokolskega dela volil Sokolstvo ter opustil politiko. Ljubljanski mandat bi na ta način postal prost.

Glavni udarec pa naj bi bil nakup Narodne tiskarne in »Slov. Naroda«, tega starega zaščitnika in pokrovitelja, da ne rečem očeta NNS. Udarec bi seveda zadal v živo, čim jim posreči. Stranka brez lista in glasila je ničla, obsojena na politično smrt. Razpršena čreda brez pastirja. Ako pa list te stranke dobe v roko celo politični nasprotniki ter začno v listu, ki je veljal za glasilo stranke, napadati to stranko samo in njene voditelje, tedaj morajo postati zbegani lastni pristasi. In ni čuda, ako marsikdo zdvoji nad lastnimi strankinimi voditelji. Orožje »Slov. Naroda«, ki je popolnoma šahiralo jutrovo gospodo, nam izviti iz rok, to je postala življenjska naloga dra. Žerjavi, ki jo je bil poizkušal — dasi takrat brezuspešno — doseči še za življenja dr. Tavčarjevega. Mnogo, mnogo bridkih ur je s tem naklonil našemu, tedaj že hudo bolnemu voditelju... toda pustimo to. Da se mi ne bo hodilo s popravki, češ da dr. Žerjav ni ničesar kupil, ampak g. Vladimir Arko, sedaj trdim, da je to v našem slučaju eno in isto. Predsednik zagrebške trgovske zbornice vendar nima nobenega interesa na ljubljanskem časopisu. Roka roko umiva.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 8. uri zvečer.
Četrtek 31. jan. Zari.
Petek 1. febr. Beneški trgovec. Izven.
Sobota 2. febr. Othello. Izven.

Opera.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.
Četrtek 31. jan. Plesni večer mladostne glasneke gđe. Rut Vavpotičeve. Izven.
Petek 1. febr. Gosposvetski sen. Red E.
Sobota 2. febr. ob 3. pop. Prodana nevesta. Izven.

Koncert ga. Vilma Thierry-Kavčiča. Kako smo že javili, se vrši edini letošnji koncert g. Thierryjeve 4. febr. v veliki dvorani hotela »Union«. Impozantni, polni glas te pevke, ki obsega cel altovski in malodane sopranski register, združen z fino pevsko tehniko, nam je porok, da se bode ljubljanskemu opernemu in koncertnemu občinstvu nudil večer največjega užika. Na klavirju spremlja naš mladi talentirani skladatelj L. M. Škerjanc. Spored obsega dve še ne peti pesmi skladateljev Adamiča in Škerjanc, dalje moderna dela Wolfa, Marxa, Pitznerja, Straussa ter dve pesmi Massenetja s spremljevanjem viol; slednje je prevzel g. profesor Jeral. Ker ljubljanska publika nima prilike čuti g. Thierryjeve v operi, se bodo izvajale tudi nekatere operne arije, tako iz Mussorgskega »Kovančičina«, Wagnerjevega »Rienzijsa«, Saint Saens »Samsona in Dalila«, Mascagnijeve »Cavallerie rusticane«. Predprodaja vstopnic v Matični skladar.

I Nova revija. Kako izvemo, prične izhajati v kratkem mesecu pod imenom »Slovenska Misa«. List bo propagiral tedensko ureditev države.

Iz strankarskega življenja.

Občni zbor krajevalne organizacije Narodne Radikalne Stranke v Novih Lazih se vrši dne 2. febr. 1924 ob 3. uri popoldne v gostinskih prostorih Jurija Skoberne v Stalcerjih s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva; 2. referat o notranjem in zunanjem političnem položaju; poročila dr. Sajovic iz Kočevja; 3. poročilo tajnika, blagajnika in revizorja; 4. določitev strankinih prispevkov; 5. volitve novega odbora; 6. slučajnosti. Pristop imajo le člani in po njih vpeljani gostje proti prijavi pri predsedstvu krajevalne organizacije. Za odbor: predsednik: I. König; tajnik: Janez Springer.

Občni zbor krajevalne organizacije NNS v Novemestu se vrši v nedeljo, dne 3. t. m. ob pol 3. uri popoldne.

Občni zbor krajevalne organizacije NNS v Celju se je vršil v soboto, dne 26. t. m. zvečer pri »Wilsonu«. Predsednikom je bil izvoljen g. Dragotin Gobeč. Na občnem zboru se je razpravljalo o celiskih komunalni politiki (poročevalec g. podžupan Zabkar) in političnem položaju v Sloveniji. Za centralno vodstvo stranke se je udeležil zborovanja podnačelnik g. Rudolf Juvana. Občni zbor je bil zelo dobro obiskan.

Raztegnitev francosko-čehoslovanske pogodbe. Pred svojim odhodom iz Londona je izjavil dr. Beneš, da bo prišel čas, ko bo slična pogodba sklenjena tudi med Francijo in Poljsko. Pri tem je ponovno naglasil defenzivni karakter zveze.

Grozilna pisma dobiva že nekaj dni angleški premjer MacDonald. Obasti so uvedle strogo preiskavo.

Radi ponarejevanja bankovcev je bilo v Berlinu zaprtih preko 170 oseb. Ponarejevalci so seveda samo milijardne bankovce.

Sklepi odbora Narodno-napredne stranke.

Na odborovi seji NNS dne 29. januarja so bili soglasno sprejeti sklepi: 1. Narodno-napredna stranka, koje samostojni obstanek je spriču danih razmer ne samo nujna potreba, marveč odločno zahteva njenih somišljenikov, pozivljia vse svoje somišljenike, da izvedejo krepko organizacijo stranke.

2. Meseca februarja je sklicati zbor zaupnikov.

Dnevne vesti.

Ljubljana, 30. januarja.

— Našim cenjenim naročnikom izven Ljubljane smo danes priložili polnočnice, da poravnajo naročnino za mesec februar. Če je kdo dobil položnico in je že plačal naročnino, naj blazno znanicu, ki se nima našega lista in si ga pri tej priložnosti lahko naroči z vplačilom naročnine.

One cenjene naročnike, ki še niso poravnali naročnine za januar, prosimo, da poravnajo tudi zaostanek obljeden s predplačilom za februar. To pa zato, da nam ne bo treba pošiljati posebnih opominov ali celo ukiniti pošiljanje lista.

Za slučaj, da bi v upravi lista ne bilo karkoli v redu, naj nam vsak naročnik blagovoli to takoj naznaniti.

Prosimo naklonjenosti in sodelovanja vseh naših prijateljev s tem, da pomagajo širiti »Narodni Dnevnik«. Da našo ljudstvo »Narodni Dnevnik« prav rado bere, dokazuje že doslej prilaščeno veliko število naročnikov.

Uprava »Narodnega Dnevnika«.

— Diplomatska vest. V Beograd je prišel naš delegat v Carigradu, g. Trajan Živković, da referira vladi o vseh vprašanjih, ki se tičejo naših odnosov s Turčijo. Gosp. Živković zveza glas kot najboljši poznavalec turških razmer, ne samo pri naših merodajnih faktorjih, temveč tudi v carigradskih diplomatskih krogih. V odsotnosti g. Živkovića vodi naše poslanstvo v Carigradu kot odpravnih poslov (chargé d'affaires) prvi sekretar tega poslanstva, g. J. Miholić.

— Imenovanja v policijski službi. Za počiškega nadsvetnika je imenovan Vekoslav Kerševan in za policijskega svetnika Gustav Puš, oba pri policijskem komisariatu v Mariboru.

— V stalni pokoj je stopil bivši ravnatelj južne železnice, g. Viktor Bračič.

— Upokojenci so: mezoizkusnik Andrej Trop v Mariboru, Fran Erat v Gornji Radgoni in Ivan Cof v Kranju; nadalje pisarniški oficijal Ivan Prosenec, kancliser Josip Erzin in sluga Marko Kostanjevac — vsi trije pri oddelku ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani.

— Priprava novega zakona o univerzah. Prosvetni minister je sprejel rektorja beograjske in zagrebške univerze ter gosp. prof. dr. Dolenc za ljubljanske univerze ter z njimi razpravljati o novem zakonu o univerzah.

— Uradne ure na glavni pošti v Ljubljani. Počeniš s 1. februarjem t. l. se ukine pri tukajšnji glavni pošti ob nedeljah in praznikih popoldne med 18. in 19. uro izdaja pisemskih pošilk ter ostane glavni vhod v pošto posloje od 11. ure dalje zaprt. Priporočene pošilke pa se bodo sprejemale in poštne vrednotine prodajale ob označenih dnevih med 18. in 19. uro v prostoru, kjer se sprejemajo tudi brzojavke in kamor je dohod iz Prešernove ulice, pritičje, prva desna vrata v veži.

— Blejsko jezero zamrznilo. Poroča se nam, da je blejsko jezero popolnoma zamrznilo in je led 37 cm debel. Običnost se pridno drsa in se celo s konji in vozovi vozijo po jezeru. Temperatura znaša —1° C pod ničlo, veter piha od severa, tako da je pričakovati, da ostane led še 2. februarja trden, ko se vrši velika drsa na tekma na jezeru. Isti dan zvečer se vrši Sokolska veselica v Zdravilskem domu.

— Celjske vesti. Mestno gledališče. Otroška igra »Zakletni princ« se na splošno željo ponovi v nedeljo 3. februarja popoldne. — Ustanovni občni zbor društva za reševanje otrok v Gaherju se bo vršil danes v četrtke v gostilni Permoser v Gaherju. — Obrtniški ples. V petek dne 1. februarja se vrši v velikih dvorani celjskega Narodnega doma V. obrtniški ples, katerega prireja občeslovensko obrtno društvo v Celju. Svirala bo ljubljanska vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. dr. Cerina. Za stare in mlade je poskrbljeno za zabavo, kakor tudi za dobra jedila in manifestacija. Kakor prejšnja leta, obeta biti obrtniški ples tudi letos lepa manifestacija pridobitnih slojev Celja in okolice.

— Mariborske vesti. Prihodnja carinska konferenca je določena na 31. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih državnih trgovskih šol. — Namestnik velikega župana dr. Vilko Pfeifer je bil na lasno prošnjo upokojen in je vstopil v odvetniško pisarno dr. Rapoca kot konzulent v upravnopravnih zadevah. — Iz uredništva »Marburger Zeitung« je izstopil dne 31. t. m. dosednji glavni urednik Hinko Haas. — Stanovanjska zadeva okrajnega glavarja dr. Lajnišča, ki je med mariborski brestanovanjci vzbudila mnogo prahu in prešla tudi v časopise, je stopila v nov štadij. Iz hiše na Aleksandrovi cesti, ki jo je kupila tverda Bernhard od lesne trgovine »Drava«, se je vselil stražnik Kuhar v poslopje »Drave« na Meljski cesti. V njegovem prejšnjem času je prišla tverda Bernhard z adaptacijskimi deli, da pretvori stanovanje v nove pisarniške prostore, dočim bi se bil moral vseliti okrajni glavar Lajnišič glasom dogovora z Bernhardom v njegove dosedanje pisarniške prostore na Koroski cesti. Mestni stanovanjski urad je adaptacijska dela v hiši na Aleksandrovi cesti ustavil, ker so ti prostori namenjeni stanovanjskim svrham. — Kustanovnem običnem zboru českoslovaške-jugoslovenske lige dospe 31. t. m. popoldne generalni konzul dr. Beneš semkaj. Na občni zbor se pripelje iz Prage tudi generalni tajnik osrednje lige dr. Miroslav Kautsky iz Prage in tajnik bratislavske lige Josip Hudeček. Pripravljeni odbor mariborske lige priredi gostom svečan sprejem na kolodvoru. — V društvene prostore športnega kluba »Maribor«, ki so nahajali v eni izmed vojaških barak v Samostanski ulici, je bilo te dni vneljeno. Pokradeno je bilo nekaj oblike in drugih predmetov. Piskava je ugotovila, da so stvari odnesli vojaki, ki so bili na straži. Vse pokradene predmete so našli. Storiteli so bili izročeni vojaški oblasti. — Črno pleskano kolo št. 254.142 znamke »Wattentrad« v vrednosti 1250 Din je bilo večeraj ukradeno nekemu Petru D. iz njegove predsohe. — O stanju nalezljivih bolezni v mariborskem okolišju je izdal mestni magistrat za čas od 20. do 26. t. m. nastopno poročilo: Šeč 1, trebušni lekar 1,

umrl 1, škrlatinka, prejšnji 7, nova 2, odravljena 1, umrl 1, ošpice, prejšnja 2, odravljena 2.

— Razstava planinskih slik v Beogradu. Slovensko Planinsko društvo v Ljubljani javlja, da se udeležiti razstave planinskih slik, ki jo priredi Srpsko Planinsko društvo v Beogradu začetkom marca 1924. Predložiti hoče posebno lepe pokrajinske slike ne samo iz zorskih nego tudi drugih lepih prirodnih krajev v Sloveniji. Zato prosil vse amater-fotografе, da izroče take svoje izdelke v povečanih formatih Osrednjemu odboru S. P. D. do srede februarja. Vse informacije daje društvena pisarna S. P. D. Kralja Petra trg.

Henry Murger

25

La Bohème.

Prizori iz življenja ciganov.

(Nadaljevanje.)

»Veseli me, da vas vidim,« je rekel Rudolf; »spremite me malo, da nekoliko pokramljava!«

»O joi, sedaj pridem v mučilnico tega komuniste,« je godrnjal Rudolf in pustil, da ga je odpeljal beli klobuk, ki ga je res čez mero izkomunistil.

Ko sta se bližala mostu umetnosti, je rekel Rudolf svojemu spremljevalcu:

»Zapuščam vas, ker nimam s čim plačati mostnino.«

»Pojdiva, pojdiva!« je dejal drugi, zadržal Rudolfa in vrgel dva sous invalidu.

»Sedaj je prišel pravi trenutek,« je mislil urednik »Mavrice«, ko je šel čez most; prišedši na konec pred uro na Institutu, se je Rudolf naenkrat ustavil, pokazal na uro s kretljivo obupa in vzkliznil:

»Vraga, za pet minut bo pet; zgubljen sem!«

»Kaj pa je?« je začuden rekel drugi.

»Radi vas,« je dejal Rudolf, »ki ste me kljub moji volji privlekli do sem, sem zamudil sestanek.«

»Važen?«

»Seveda, ob petih bi moral iti po denar... v Batignolles... Nikoli ne bom tam ob pravem času... Vraga! Kako naj to napravim?«

»Hudimana!« je dejal komunist, »to je čisto enostavno, pridite k meni, vam bom posodil denar.«

»Nemogoče! Vi stanujete na Montrouge-u, jaz pa imam ob šestih opraviti v Chaussée-d' Antin... Vraga...«

»Par grošev imam pri sebi,« je boječe rekla Previdnost... »a prav malo.«

»Če bi imel s čim najeti kočijo, mogoče bi prišel ob pravem času v Batignolles.«

»Poglejte, koliko imam v denarnici, moj dragi, eden in trideset sous.«

»Dajte jih hitro, dajte, da grem!« je rekel Rudolf, ki je slišal, da je odbila ura pet, in podvizal se je na mesto svojega sestanka.

»Težko je šlo,« je dejal preštevaje denar. »Natančno sto sous, kot bi jih stehal na zlatarski tehtnici. Slednjič sem pripravljen in Lavra bo videla, da ima opraviti s človekom, ki zna živeti. Nočem prinesiti zvečer domov niti enega vinarja. Moram rehabilitirati literaturo in dokazati, da ji manjka samo denarja, da bi bila bogata.«

Rudolf je našel Lavro že na domeniženem mestu.

»Izborni!« je dejal. »Glede točnosti je to ženska-kronometer.«

Prebil je večer z njo in stopil svojih pet frankov v topilniku razsipnosti. Gospodično Lavro je očaralo njegovo vedenje in ni hotela prej zapaziti, da je Rudolf ne pelje v njeno stanovanje, kot v trenutku, ko je vstopila v njegovo sobo.

»Ne delam prav,« je rekla. »Ne dajte, da bi se morala kesati radi nevhvaležnosti, ki je spremljevalka vašega spola.«

»Madame,« je rekel Rudolf, »jaz sem znan po svoji stalnosti, tako da se vsi prijatelji čudijo moji zvestobi in da so mi dali priimek general Bertrand ljubezenski.«

IX.

Zvončki.

Tisti čas je bil Rudolf zelo zaljubljen v svojo sestrično Angelo, ki ga ni mogla trpeti, in toploter inženjerja Chawalier-a je kazal dvanajst stopinj pod ničlo.

Gospodična Angela je bila hčerka gospoda Monettija, pečarja, o katerem smo že imeli priliko govoriti. Gospodični Angeli je bilo osemnajst let in je prihajala iz Burgundije, kjer je bila preživela pet let pri neki sorodnici, ki ji je imela zapustiti svoje imetje. Ta sorodnica je bila stara ženska, ki ni bila nikdar ne mlada ne lepa, ki pa je bila vedno zlobna, dasi je bila ali ker je bila pobožna. Angela, ki je bila pri svojem odhodu ljubeč otrok, ki je nosil še kal ljubke mladosti, se je vrnila po petih letih spremenjena v lepo, a hladno in suho ter mlačno deklico. Samotno provincialno življenje, pretirana pobožnost in vzgoja po skopuških principih, ki jo je bila dobila, vse to je napolnilo njenega duha z vulgarnimi in abotnimi predsodki, zamorilo njeno domišljijo in napravilo iz njenega srca neke vrste organ, ki se je omejeval na to, da je izvrševal funkcijo regulatorja. Angela je imela takorekoč blagoslovljeno vodo mesto krvi v žilah. Pri povratku je sprejela svojega bratranca z ledeno rezerviranostjo in on je zastoj izgubil čas vsakokrat, kadar je poskusil napraviti, da bi zazvenela v njej nežna struna spominov, spominov na čas, ko sta bila oba igrala ono ljubezen Pavla in Virgilije, ki je tradicionalna med bratrančcem in bratranko. Kljub temu je bil Rudolf zelo zaljubljen v svojo sestrično Angelo, ki ga ni mogla trpeti; in ko je bil nekega dne izvedel, da bo šla deklica v kratkem na ženitovanjski ples neke svoje prijateljice, se je osokolil tako daleč, da je obljubil Angeli šopek vijolic za na ples. In ko je bila prosila Angela svojega očeta za dovoljenje, je sprejela galanterijo svojega bratranca, vendar pa je zahtevala, da morajo biti zvončki.

Ves srečen radi ljubeznivosti svoje sestrične je Rudolf poskakoval in popeval, ko je šel nazaj na svoj Mont Saint - Bernard. Tako je imenoval svoje stanovanje. Zakaj, bomo takoj videli. Ko je šel Rudolf skozi Palais - Royal mimo prodajalne gospe Provostove, slavne prodajalke cvetic, je videl zvončke v izložbi in iz radovednosti je vstopil, da bi vprašal za ceno. Dostojen šopek ni veljal manj kot deset frankov, a bili so tudi taki, ki so veljali več.

Ta pustolovščina se je dogodila v času Rudolfove literarne geneze. Tedaj ni imel drugih dohodkov kot penzijo pedesetih frankov na mesec, ki mu jo je bil podelil eden njegovih prijateljev, velik pesnik, ki je postal po dolgem bivanju v Parizu učitelj na deželi. Rudolf, ki je imel razsipnost za botro, je vedno zapravil svojo penzijo v štirih dneh; in ker ni hotel zapustiti svetega in malo plodonosnega poklica elegičnega pesnika, je živel ostali čas od one usodne mane, ki počasi pada iz jermasov Previdnosti. Ta post ga ni strašil; veselo ga je preživel radi neke stoične zmernosti in zakladov domišljije, ki jih je zapravljaj vsak dan, da je pričakal prvega v mesecu, oni dan Velike noči, ki je končaval njegov post. V tej dobi je Rudolf stanoval v Contrescarpe - Saint - Marcelovi ulici v veliki hiši, ki se je imenovala nekoč »Hotel sive eminence«, ker je baje tam stanoval oče Jožef, Richelieu-jeva pogubljena duša. Rudolf je stanoval prav na vrhu v tej hiši, ki je bila med najvišjimi v Parizu. Njegova soba, napravljena v obliki razglednika, je bila poletni dražestno stanovanje; toda

od oktobra do aprila je bila mala Kamčatka. Štirje glavni vetrovi, ki so prodirali skozi štiri okna, katerim je bila vsaka stena preluknjana, so prihajali sem izvajati divje kvartete med vso zimo. Ko ironijo si zapazil še kamin, čigar ogromna odprtina je bila videti kot časten vhod, rezerviran za Burje in